

moriemur et non uiuem⁹ iuxta pphete sniam

Cella tricesimatercia

Discipulus tricesimam terciam cellā ingressus in primo latere vidit infirmos/ in lecto iacētes egritudinis/ a demonibus ad impatientiam se ductos letantibus infernalibus hostibus. In scdo latere econuerso alios plura/ sed patiet(instigantib⁹ bonis spiritibz) ferētes. absq; tenui murmuratione exultantib⁹ angelis. in tercio latere vidit alios liuore depressos/ faciem ab inimicis vertentes/ nolebant⁹ offensas reconciliari. in quarto econtra/ vidit magnas iniurias remittentes. inde a proprijs peccatis a deo fidentius veniam postulant. atq; a circumstantibus offensas remitti. **¶** Ex his picturis didicit duas esse regulas morituris necārias/ videlz de patientia seruanda. et offensa remittenda ex corde radicatus. **¶** Primum latus **¶** Circa igitur primū latus sciendū qd plures reperiunt impatientes

¶ Ex in consideratione { diuine pudentie.
culpe proprie
cecitatis et ignorantie

¶ Circa primū notandum qd sicut diuina pudentia includit duo. scz cognitionem de rebus/ et earz directionem in finē. **C**ognitio quidem est vniuersal' et perfuā/ ptingēs vsq; ad minima rei. scdm illud qd dixit dñs luce xij. **C**apilli capitis vestri numerati sunt. **C**um enim deus agat p intellectum ad tantū se eius extendit cognitio. ad quantum se extendit causalitas. **C**um autē deus sit primum et vlt agens/ eius causalitas ad omnia entia se extendit. non solum ad spēm rerum. sed etiam quantum ad indiuidua/ et quēcūq; indiuiduis accidūt vel accidere possunt. ne cesse est ergo omnia hec eius cognitioni subiacerē. **Vñ** de diuina sapientia dcūm est/ **C**ap. viij. **A**ttingit a fine vsq; ad finem fortiter/ et disponit omnia suauit. **Q**uicquid ergo agit circa creaturas quantumcūq; minimas a deo est preuisum. **C**um nihil sue sapientie occultum effugiat. **N**am sicut dicitur ad hebreos iij⁹

omnia nuda et aperta sunt oculis eius. **A**lietius directio rerū in finem que in nōie puidencie importatur/est quedam ordinatio in deum cum deus sit finis oīm creaturaz. **E**t maxime rōnalis que vsq ad participationem sue beatitudinis nata est pertingere q̄ autem deus ordinet hōiēz in seipsum se ei pro fine exhibendo/est signū ineffabilis dilectionis. **N**am cū deus sit summe bon⁹ summum bonūz hōinis est ad ipsum peruenire posse. **D**e⁹ ergo qui est rerum oīm cognitor et earū in seipso ordinator. cognoscit mensuram virtutis humane. **I**nde interdum ei subtrahit exteriora bona/scilicet sanitatem vt bonum nature. **I**deo q̄ consideret hec expedire ad consecutionem eterne felicitatis. **P**redictis igitur diligenter inspectis/bomo in infirmitate constitutus et precipue pccōz/non cogitat que sibi eueniūt esse cognita a deo sed causaliter euenisse/aut ex nocumento alicui⁹ cibi. aut frigidi tatis aut alterius euentus. **N**ec considerat deum esse patrē suū et ex hoc pium puīsozem/sed iniusticie immissozem:nec q̄ aliqd creature infert vel euenire permittit/nisi q̄ sibi ad salutem expedire cognosceret. sed seueruz. **P**ater enim filium diligit. et vim flagelli quo filium verberat nouit. **S**i igitur pccōz hec consideraret inter filios deise constitueret aduersa sustinens. sed quia secus agit impatientie/murmurationis et inuidie contra deum. querelas et causas repperit. **S**ecunda causa impatientie est proprie culpe inconsideratio. **N**on enim considerat mala impudica per ipsum commissa. **N**ullus enim adeo iustus est qui non multa commiserit contra deum/de quibus ipso deo miserante vel dissimulante aut etiam differente nondum est punitus. **E**t dato q̄ aliquam penam habuerit non illam quam meruit. **S**i vita pñs quantumcūqz sancta videatur plena est peccatis si apud iustum iudicem plenius indaget/quanto magis vita peccatorū. **I**nde dicit **A**ug⁹. **N**e etiam vite laudabili iustorum si ipsam deus sine misericordia discutiatur/nulla ergo pena est iniusta que etiam iustis infertur. **E**t ideo de hoc psalmista in psalmo dicit. **S**i iniquitates obseruaueris domine/domine quis sustinebit. **Q**uis bonus non potest esse in omnibus bonus. sed habet ali

qua mala **E**xēplū de fratribus ioseph. qui descendentes in egiptū
tunc nil mali fecerunt. tamen passi sunt magnā angustīā ex fac-
to ioseph. et hoc ppter peccatum prius multo ante cōmissum in
venditione ioseph. **U**nde dicebāt. merito hec patimur qz pecca-
uim⁹ in frēm nostrz. **T**ercia causa est ignorantie cecitatisqz incon-
sideratio. ita qz ipse peccator incurrit dementiam mirabilem p
peritate sibi arridente. **H**omo enim sensualis qui nimis in dele-
ctationibus seipsum delectat. solū ad hoc et nunc mouet. **N**on
extendens se ad futurū temp⁹/aut putat qz futurū temp⁹ aliud se
cum ferat. qz prius nūc habeat. **E**t ideo more bruti hoc solū ap-
prehendit quod sentit. et sic aliud nō nouit qz eius sensib⁹ princi-
paliter offeri/ propter quod his delectando quib⁹ inheret/ uehe-
menter affectus ea sola cogitat sine successione prarij. **S**ed in
hoc est magna hōis stoliditas/ qui tanto falsitatis errore decipi-
tur. non considerans qz ea que in tempe agant contrarijs succes-
sibus immutant. **C**arnalis voluptas iuuentutem delectat. **S**ed
si infirmitas aut senectus aduenerit quoz alterum vel vtrumqz
vitari non potest/ corpus conterit/ cui mox carnalia aut desipiūt
aut deficiūt. **E**cce oīsa carnis oblectamenta qz cito hōiem fallē-
do derelinquūt/ diuicie hōim sufficientiam pmittunt. sed hec p-
missio falsa est et incerta. **L**atronuz enim insidijs ac fortuitis eue-
tibus et periculis subsunt. vñ suos possessores deserendo fallunt
honores hōiem in subline ponūt. sed diu in alto stare non sinūt
Montibus enim valles semp adiungūt. nec mons sine valle fu-
it. sic nec elati diu sine depressione manent. in cūctis ergo huma-
na psp̄eritas hōiem decipit. et se falsam esse ostēdit. quia que ex-
terius se habere p̄tendit veraciter suis amatoribus non tribuit
Diegoti autem tempe vite puluere auaricie aut fumo supbie/
aut concreto humore luxurie execati/ non hec attendentes p̄tē-
opinionem aut extimationem suam febre/ aut aduersitate/ dispo-
nente sup̄mo/ deiecti impatientia vincūt. **E**t plerūqz est ex-
terius vt apparet patientia peccatoris. sed intrinsecus murmu-
rando furens eam quia videt se non posse resistere/ sed adhucqz
falsa spe sup̄ viuendi aliquo modo consolatus de p̄teritis minime

volens existit fere similis ezaü. de quo gen̄ xxvij. **E**derat ezaü iacob pro benedictione qua bñdixerat ei pater. dixitq; in corde suo. venient dies luctus patris mei ⁊ occidam iacob fr̄em meū; differens in corde suo. nec voluit facere pr̄e viuente. ne odiū ei⁹ vel maledicōem incurreret/merito igitur dyaboli circa hos leti videbantur. q; impatientes tales eoz filij sunt ⁊ amici.

¶ Secundum latus.

hui⁹ celle/ notandū q; iustos ad patientiam seruandā mouent

Saluatoris exēplaritas **¶** **Circa p̄** **Utria**
Scilz **instructionis veritas** **sci⁹ q; xp̄us adūsa**
perpessiois infructuositas. sustinuit/ vt p̄spa

ptemēda fore doceret. **Ch**ristus subdit⁹ passioni cū alapā accepisset ⁊ ei diceret. **S**ic rñdes pōtifici. **J**ob. xviij. **N**ihil cōtumeliose locutus est/ s; respondit patienter. **S**i male locut⁹ sū testimoniū phibe de malo. que oīa ab eo scā sunt. vt nos hūilitatis ⁊ patientie haberem⁹ ex⁹ / ⁊ vt patient infirmitates sustineamus. reuocem⁹ ad mentē nrām ip̄i⁹ passionem triplicē faciētem efficiū in aiā. **P**riō q; sanat a lāguore tristitie. **S**cōdo eleuat a pusillanimitate patientie. **T**ercio dulcorat amore interioris leticie. **¶** **Circa p̄mū sci⁹** q; mens humana aduersitatib⁹ concussa terret. ac territa quasi a suo virtutis vigore deiecta p̄ tristitiā as lāguescit. **S**icq; languenti mētī diuina non sapiūt. s; potius humana/ ⁊ si sibi noxia. **S**ed scūs vir qui sic intra semetipsum fluctuat aduersitate p̄ssus/ vt ad meliora consurgat. ⁊ boni operis gressum in veritate figat. xp̄m passum añ mentis oculos ponat. quia sicut dicit grego. **S**i xp̄i passio ad mediā reuocet/ nihil adeo dūz est qd̄ non equo animo tolleret. **A**d heb̄re. xij. **R**ecogitate dñm ihesum qualē sustinuit. p̄ pccōrib⁹ aduersus semetipsum p̄tradicōem. vt non fatigemini animis vestris deficientē. in hui⁹ figuram erecto serpente eneo in ligno aspiciēs in enim/ vulnerati a serpentib⁹ liberant. numeri xxj. ⁊ iohannis tercio. **¶** **S**cōdo extendit ad lōganimitatem patientie. depulso enim lāguore accidie p̄ mediā passionis/ mēs in dñm ercā lōganimis effici⁹ ad tolerādū diuini⁹ aduersa. **I**n p̄a. pe. iij. **C**risto passo in carne ⁊ vos eadē cogitatioē armamini. in hui⁹ figuram

mandauit anthyochus vt elephātibz qui erāt in bello. oñdēf
 sanguis vne ⁊ mori/vt acri⁹ accederēt ad plū. j. mach. vij. **S**ilr
 ad aspēn p cōsideratōem sāguinis xpī. qui ad modū vne dē cal
 catus in torculari crucis bellātes ptra aduersitates mūdi. tēpta
 tionis carnis. dyaboli/accendunt ad resistēdum ⁊ bellādū **T**er
 cio dulcorat amorē leticie. qñ enī mēs diu aduersa sustiēt. ⁊ sepe
 ad mediā passionē xpī reuocat. vt ad patiām aiēt. nō ampli⁹ a
 marisentit. s; dulcedinē mētis. que aliqñ redūdat etiā ad sensiti
 uā vt desiderat āpli⁹ pati. **A**d choz. x. **F**idel⁹ dōs qui n̄ patitur
 vos tēptari sup id qd n̄ potestis. s; facit cū tēptatōe etiam pue/
 tū. **I**n hui⁹ figurā legīt exodi xv. q. filiis isrl in deserto inueniē
 tib⁹ aquas amaras vt n̄ possent bibere /misso ligno de mādato
 dei in aquis dulcorate sunt. vt biberēt delcābilit **A**que sunt tri
 bulationes. que frequēt occurrunt in deserto hui⁹ mundi. ⁊ in
 se amare sūt. s; ligno crucis misso in eis. j. meditatiōe habita de
 passione/efficiunt dulces. vt quis patient ⁊ delcābilit sustinerz
Vnctiā vij. q. j. suggestū. **N**ō vos charissimi a pie mētis pposi
 to afflictionis amaritudo coartet recedere/cōsiderātes/quāta
 de⁹ ⁊ dñs noster ihūs xp̄s p nobis ptulerit. quib⁹ ne ptuēlijs af
 ficiend se tradiderit. vt nos a iugo dyabolice seruitutis eriget.
 hec ibi fidel⁹ miles libēt pat iē cū rege suo ⁊ filius cū patre.

De instructionis veritate sci⁹ q. sacra scriptura recitat mag
 nēica scā scōz patrū/eorz maxime qui aduersa passi sunt/vñ in
 struimur eos sequi. **A**d hoc enī pncipālī spūs scūs voluit anti/
 quoz scā sub scripturis redigi. vt posteri illa cōsiderātes aiārē
 tur ad filia sustinenda ⁊ opāda/vñ dicit apls ad rōs xv. **Q**ue
 cūq; scripta sūt ad nrām doctnā scripta sunt. vt p paciētā ⁊ pso
 latiōem scripturaz spem habeam⁹ ⁊ de hoc est qd dē thobie ij.
 hanc tēptationē. s. cecitatis. pmisit puenire illi vt posteris dare
 f ex paciētie. sicut ⁊ scō job **I**n plogo moraliū btūs gregori⁹
 statū hui⁹ mūdi assilāt nocē no tpi in quo stellaz cursus mūtū
 illūiat. ⁊ ad illūiandū mūdūz spūalr ad diuersas vrutes diuerso
 tempe distincta lūmāria rōnalia emicuerūt. **N**am sicut ad in
 nocētiā oñdendā emicuit abel/ad manifestandā obedientiā
 abrahā. ita ad ostendendā in flagell⁹ paciētiā venit job.

Unde dicitur iacobi v. **Ex**. accipite fr̄es exitus mali. videlicet quā-
tum ad malū pene: longanimitatis in expectatiōe pmissi laboris
cotidiam. et patientie. **E**t sequitur sufferentiam job audistis/
is qui nobis in exemplū proponit / sub lege naturali extitit q̄ vo-
lens s̄m grego. xiiij. moral' ad seruandā patientiā posteros edifi-
care. spū sancto inflat' dixit. **Q**uis mihi tribuat vt scribant ser-
mōnes mei: et **D**e p̄p̄ssionis fructuositate sciendū q̄ pccō: pa-
tiendo sibi magnā acquirit vtilitatem.

Nāci' **I**ntellcū: illuminat' **C**irca pri^m igit' sci^m q̄ ocul' aie
Volūtas pmutat' ad vidēdū ea que sunt agenda
Cōcupiā refrenat' est intellcū. **E**st enī sicut lucer-
na in domo p̄ quam cernūt omnia q̄ in ea sūt / que si exinguit iaz
omnia in tenebris sunt et nihil videri p̄t. **S**ic et si lumē intellcū
obtenebescit quicqd in te erit t̄nbrofuz erit. **D**yabol' volēs ho-
minē totalit' perdere in tenebris pccōz incipit ab intellcū q̄ est
lucerna / et ipsum obscurat ne videat agenda. hoc enim habito fa-
cile ē ei hōiēm ducere quo vult. sicut qui duxerit cecum / quocūq;
se vertat / cecum facilius trahit. **E**x^m in nabugodonosor qui i. p̄
peritate constitutus in tantam mentis cecitatem deuenit vt sup-
be diceret. **N**onne hec est babilon magna quam edificauit in ro-
bur fortitudinis mee et. daniel' iij. **S**ed hoc dcō fuit ita a deo
punitus. vt amisso vsu rōnis verteret' in bestiam. q̄tū ad estiati-
onem alioz aspicientiū euz. vñ cū bestiis in deserto habitauit per
septem tpa. j. annos. **S**ecūdo volūtas deprauata in meli' com-
mutat' Aliqñ enim ptingit q̄ homo reb' temporalibus deditus.
t̄m immergit' in eaz amorē / q̄ nullis persuasiōib' monitis seu
p̄dicatiōibus auelli potest. s̄z inseparabiliter mūdo videt' alliga-
tus p̄s. **C**ōglutnatus est in terra vent' noster. **T**unc igit' irascē-
tis dei signū in suppliciū eis erit preparatū. **V**ñ valerius maxi⁹
Tento gradu ad sui vindcām diuinā pcedit ira. **T**arditatemq;
supplicij grauitate cōpensat. **D**anassēs rex iuda pessim' super
omnes. et diu regnās in pueritate. **U**n tandem captus a rege
assyriorum. et ductus in babiloniam in carcerem / conuersus ad
veram penitentiam orans exauditus fuit. et reductus in iheru-
salem in regnū suū. ij. palo. iij. **T**ercio cōcupiscentia refrenat'

Cū enim corpus per flagella atteritur cor circa libidinis delectationes non vagatur. nō enim vacat de carnalib⁹ cogitare. **F**ilius prodigus accepta portione substantie dū omnia psumpsit in regione longinqua viuendo luxuriose/necessitate famis urgente ad patrē rediit/reiectis suis voluptatib⁹. vt ē luce xv^o. **E**t nō q^o non solum pccōr patiens hos fructus percipit. sed etiam iust⁹ alias tres cōsequitur vtilitates. **E**st primo iustis viriū propriarum experientia. **B**rego. quātum psecit inter psp̄era. **N**emo inquit cognoscit/propter qd aliq^o decipiūt glāntes se multas virtutes habere/vicijs se non subiacere. nulla aduersitate ferri. **S**z tales interdum si ex aliquibus iniurijs illatis se tangi conspexerint. prius in verba contumelie vel impatientie signa prumpunt. **E**st scōo tribulatio iustis scutum custodie. **N**am paulo datus est ad sui custodiam stimulus carnis. **N**e inquit magnitudo reuelationuz extollat me. datus est mihi stimulus carnis. **A**d chozinthēos x̄i. **V**nde dicit **G**regorius de salomone/q^o idcirco cor salomonis funditus sapiā deseruit. quoniam eum exterius per disciplinam non custodiuit. **R**egitur enim de quodā re comedante se b̄tō thome de canthuarā orōnibus p sanitate obtinenda. **C**um recuperasset/dubitans vtrum vtile esset anime sue/orauit vt reuerteretur infirmitas. si anime sue vtile foret & sic reuersa est. **T**ercio est premium glorie. **E**t est quidā generalis fructus consequens ad p̄dca: vñ hec sola p̄sidera sufficiens est ad mitigandum infirmitates/consideratio premij. iuxta gregozium. minuit vim flagelli. **E**t est sciendum q^o aduersitas directe ordinatur ad p̄m̄ium glorie sicut ad p̄prium effcūm. vñ iacob v^o. **E**cce agricola expecat p̄ciosū fructū tr̄e/patiet ferēs donec accipiat rpaneū & serotinū/ezechiel pegrin⁹ & exul in caldea s̄as in medio captiuoz vidit celos aptos & habuit multas visioēs ad inuendū q^o qui conuersant in mundo. & vt peregrini/infirmitate captiui/divis consolationibus repantur. **S**tephan⁹ inter persecutores & ictus lapidū vidit celos apertos vt est act̄ vij^o. **T**erciu latus. **C**irca terciū lat⁹ qd concernit alterā regulā morituris necāriam. s. de offensa remittenda & cū periculosissimū sit mori in rancore. **I**deo notandum scōm duran. ordi.

minoz. **Q**uod ex illatione iniurie quatuor solent oriri in homine. **P**rimus est odium siue rancor in corde. **S**ecundus est effectus odij in ope. **T**ercium est signum rancoris in ore. **Q**uartus est actio iniurie. **P**rimus tenet homo dimittere / nec debet dolere de prosperitate inimici. nec gaudere de malo suo nec malum sibi optare. nisi esset inimicus ecclē vel rei publice. quia tunc debet dolere de prosperitate sua in temporalibus pro quanto plus prosperatur tanto plus ecclā vel res publica lederetur. **S**i autem de bono eius temporalis dolet / vel gaudet de malo eius. vel optat sibi malum. aut talis dolor vel gaudium / rationi placet aut displicet. **S**i placet. ita quod est secundum rationem deliberatam. et persistit in eo non penitens de hoc. non debet etiam infirmus communicari. nisi forte modicum malum optet sibi. per quod se recognoscat / vel nisi optet malum non sub ratione mali. sed quia credit sibi illud expedire / vel rei publice. **S**icut helyas occidit duos quinquagenarios cum suis. iij. Reg. 1. **V**el propter bonum per se. ut peccatum minueret quod viuendo augmentasset. **N**el propter bonum rei publice / ut viuendum augumentasset. **N**el propter bonum rei publice / ut viuendum augumentasset. **S**ed et obijciunt / vel etiam cum timeret verisimiliter ne ex prosperitate sua ille sibi iniuste noceat. et propterea doleat de ipsa secundum thomam. **S**i autem dolor et gaudium ratione displiceat. quam uis sensualitati placeat. scilicet de prosperitate inimici et aduersitate eius tunc potest concitari. **S**ecundo ex illatione iniurie oritur effectus odij in opere. et hoc consistit in duobus: scilicet ex subtractione boni et illatione mali. **S**i in subtractione boni. aut ergo subtrahit illicite bonum spirituale aut temporale. **S**i spirituale. puta quia excludit eum ab oratione generali. scilicet orans pro omnibus fidelibus. **I**uravit illum excludere / aut quia non vult coram eo predicare. tunc peccat graviter / nec debet communicari / quod diu habet hanc voluntatem. **S**i subtrahit bonum temporale / aut necessarium. aut non necessarium. **S**i necessarium. sic peccat mortaliter / ut si inimicum non pascit in articulo mortis. **S**i non necessarium. non peccat nisi venialiter. quod intelligitur eo cum ille indiget / et si non absolute. **S**i effectus odij consistit in illatione mali / aut ergo quis infert inimico malum contra ordinem iuris / aut secundum ordinem iuris. **S**i contra: peccat mortaliter.

Sicdñm tunc pōt cōicari odio tamen a corde remoto/vt qñ hō
facit ex fñia iudicis vel permissione iuris **T**ercio orit ex illatiōe
iniurie signu rancoris in ore. **A**ut iniuriator exhibet condignā
satisfactionem/aut non s3 exhibet scdñm quantitatem culpe. sup
ple et possibilitatem suam/sic tenet ad amicitiam recipere. et ei
loqui. **V**nde **A**ug⁹ **E**demento cito ignoscere si quis in te pecca
uerit. et a te veniam postulauerit **S**i autem non exhibet/nō te
netur ei loqui. qñ sc3 satisfacere/aut omnino non vult/aut semi
plene **E**t hoc intellige veruz nisi forte actio iniuriarū abolita sit
dissimulatione vel remissione **D**issimulatione: si luserit/riserit/vl
comederit cum eo post iniuriam scām **R**emissione. quando. s.
lesus remittit iniuriam **Q**uarto ex illatione iniurie oritur ac
tio iniuriarū. hanc nullus tenetur remittere. ymmo qñ3 lesus di
mittere non pōt. vt si iniuria est illata monacho/vel seruo/vel fi
lio: vel vxori. actio primo mō competit monasterio non mona
cho. nisi forte monachus vel alius religiosus esset longe ab eo
dem mōsterio suo absens. et de licentia supioris/verū alās si mo
nachus remittit iniuriam nihilomin⁹ monasterium agere pōt.
sed si abbas aut alius supior remittit iniuriam/monachus age
re non pōt. **S**ecus si in ecclā singulari que non pōt remittere in
iuriam clerico scām **D**omin⁹ serui delictū remittere pōt/nō ser
uus. **I**tem iniuriam scām filio familias: pat remittere potest/
non filius. nisi qui iniuriat⁹ fuerit putaret eum patrem familias
item si vxori scā est iniuria viro competit agere pro iniuria. non
extra. **E**st ergo infirmo nccārium vt dimittat ledenti odiū: nō
vt dimittat actionem iniuriarū. **E**t nota q qui remittit actionē
iniuriarū in arti⁹ mortis in manu p̄sbrī/si hoc facit cā mortis/pōt
postea agere contra iniuriantē si cor ualeat. secus autem si sim
plicit remittit. **E**t nota p̄terea scdñm hostien⁹ q actio iniuriarū ab
initio aboletur dissimulatione. j. si is qui iniuriam accepit non iras
citur aut mouet **S**ed si exin semel motus fuerit/et iniuriā stari
ad aini reuocauerit. et iniuriantem citari fecerit. non tollit dissu
mulatione nec p salutationem nec p osculū pacis datū in ecclā.
nisi ex p̄sle remittat vel pacifice. **H**ec omnia duran. vbi s. **E**x
his lucere pōt intuenti qualif peruerse vindictam mente seruā

tes et raucorem gerentes significantur in hoc. ideo nunc in tercio latere pro induratione et obstinatione dyaboli infirmo circumuolantes non modice letatur. Et ideo omni nisu conatuq; auertet sacerdos aut alter fidelis amicus mentes infirmi a peruerso tali proposito

¶ Quartum latus

¶ Circa quartum latus notanduz q; valde placet deo iniuriarū dimissio. et cordis serenitas circa prius inimicum. Inimici nāq; dilectio est que ad remota extendit animū hōis. scilz vsq; ad inimicos Sicut ignis tanto fortior est q̄to calorem suū ad remotiora diffundit / tanto etiam ostenditur dei dilectio fortior / q̄tum pro ipso difficiliora implemus / sicut virtus ignis tanto ē fortior. quanto magis p̄t comburere materiam min⁹ combustibilem. Sed sicut idem ignis in p̄p̄inquoia fortius agit q̄ in remotiora. ita etiam caritas feruentius diligit coniūctos q̄ remotos. et quantū ad hoc dilectio amicorū et feruentior et melior est q̄ inimicorū. Quare dicit x̄ps mathei quinto. Si diligitis eos qui vos diligūt quā mercedem habebitis? intelligendum est p se. j. q; cum diligūtur amici solum ex hoc q; amici. qđ vident quādo amant sic amici q; ipsi soli. et non inimici diligunt / tūc non habet mercedē dilectio amicorū. Sed si diligūtur amici non solū quia amici. sed ppter deum tunc est meritoria. Ex igit iniuriarum dimissione bonus multiplex puenit fructus

Scilicet {

 Peccatorū remissio
 Filiorū adoptio
 Inimicorū cōuersio

 ¶ Circa p̄mum. Aug⁹
 in ser. Ego ad dilectōem
 inimicorū vos moneo / quā
 ad sanādum vulnera peccorū nullū medicamentum efficacius ēē
 esse cognosco. Et idem / vnusquisq; debitor ē / et debitorē habz:
 debitor est dīz debitorē habz proximū suū. hanc regulam deus
 statuit cum debitore suo quā ipse seruas cum tuo Si non ignos
 cis debitori tuo. id est. ei qui te offendit portando scilicet et odium
 ad eum / nec deus tibi ignoscat debita tua. id est peccā. Si autem
 ignoscis et tibi deus remittet debita tua. vr dīz matb. vj. Si de
 peccatis sis contritus. ¶ Secūdo remissor iniuriarū efficit fili⁹
 dei per imitationem. scđm illō mathei v. Diligite inimicos vest
 ros / benefacite his qui oberūt vos. orate pro persecuentib⁹ et

calumniantib⁹ vos. vt sitis filij patris vestri scz per imitationem
 quibus tandem hereditas glorie dat. **D**eus enim nullū odit. sz
 diligit omnia. z nihil eoz odit que fecit. teste ps^o. **P**ater igno-
 cit non odit malos filios/benefacit inimicis suis. j. permanenti-
 bus in pccō. **N**am solem suuz oriri facit super bonos z malos.
 pluens super iustos z iniustos/z non solum materialem solem:
 sed spūalem. quia lumen intelligentie dat bonis z malis. z plu-
 uiam gratie infundit super iustos augmentando eam z iniustos
 iustificando eos/vt pater in saulo. **T**um enim esset in ipso actu p-
 secutionis xpī circūfultit eum lux de celo/z conuersus grām dei
 recepit. vt est Act ix^o. **O**rauit z ipse filius naturalis z consubstā-
 tialis patri incarnat⁹ z frater noster pro crucifixionibus. ibi etiā
 pre suis ocul⁹ exñtibus in medio amaritudinū z perpeccionum
 adhuc laborans. vt est luce xxiiij^o. **D**e inimicorū conuersione ha-
 bemus exem^m in paulo. pro quo pthomartyr stephanus orauit
 z eius conuersionem impetrauit. **U**nde **A**ug⁹ in **S**ermōne.
Si stephanus p saulo non orasset. ecclesia paulū non habuisset
Legit enim de scō iohanne elemosinario patriarcha alexandri
 no **Q**uam quidam nepos eius semel recepisset magnā iniuriā
 a quodam ciue qui erat debitor ecclē sue in certa quātitate pecu-
 nie/z multum conquiretetur z de iniuria sibi scā nepos pcedū
 apud suū amniculū patriarcham z vindcām ex odio expeteret
Dixit ei patriarcha consolando ipsum / patient^r expecta fili mi.
Quia cito faciem⁹ talem vindcām q̄ tota alexandria mirabit^r.
Qui exhilaratus diem expectabat vltionis fiende. **V**na igitur
 diez patriarcha vocare fecit eum qui iniuriam fecerat z suuz ne-
 potem coram se. **E**t astātibus multis ciuibz dicit patriarcha.
Ecce talis tu fecisti talem iniuriam huic nepoti meo/non bñ fe-
 cisti ledendo proximū tuū. nolo transeat inulta talis iniuria. vt
 exemplo meo astantes z alij postea hec audientes / discant suas
 vindicare iniurias/ z odijs satisfacere. **Q**uamtu dēs ecclesie
 mee? **R**ndit ille. tantū mandat patriarcha notario suo dicens
 dele de libro rōnum tale debitū/in satisfactionem iniurie facte
 nepoti meo. z ob vindcām. **U**nde z ego tibi illud debitum ex
 toto remitto z absoluo. z ammō tibi caueas in futurū ab offēb

proximi tui. ne deus irascatur tibi. **E**x qua re tota alexandria mirata est ut predixerat. **G**ilia gesta in pluribus repiunt locis. **N**ecessesse est ergo ut domui mentis bene disponatur / quod patientia in egritudinibus obseruetur. et iniuria ut prefatum est condonetur. **D**isponatur igitur inter cetera taliter domui tue. quod morieris et non viues

Cella tricesima quarta

Discipulus tricesimam quartam cellam circumpiciens. In eius primo latere vidit quosdam per se mortuos confessionem respuentes. et confessionis tempora per se differentes. In secundo latere quosdam fecte maleque confitentes. In tercio latere quosdam perfecte discernentes et cum dolore confessionem adimplentes. In iiii. vidit presbiteros manus imponentes. et signa absolutionis facientes. **H**anc cellam dixit senex fore utilissimam. sine qua precedentes pauci valoris existunt. que materiam concernit confessionis. **E**t quia precipue confitentes in triplici sunt dominia: scilicet qui confessionem renuunt. aut inutiliter pertrahunt. aut facientes minus debite peragunt. sed scilicet qui congruentibus prout circumstantiis adimplent. **D**e primis declarat pictura primi lateris

Primus latus. **P**ro quo notandum quod confessio (quous a pluribus spernat) necessaria est. **Q**uias ratio est secundum per. de palu. in quarto. **O**mnis peccati originalis vel actualis remedium est passio christi. illius autem passionis virtus in sacramentis ecclesie imposita est. **N**on possumus a peccato siue originali siue actuali sanari siue ecclesie sacramentorum susceptione / vel in re pertinet ad remedium institutum / contra peccatum actuale. **N**on necessarium tenemur confiteri. **E**st autem confessio de iure diuino non naturali. **N**isi sic capiamus ius naturale. quo modo accepit ipsum. **G**racianus in principio decretorum. quippe is ius naturale dicitur. quod in l. vel euangelio continetur quod ipsum planum diuinum est. **S**ed de iure naturali est confessio. que fit deo mente. **C**oncor. theos. nec papa posset dispensare quod aliter quis non teneretur annuatim confiteri: quia hec de iure humano est. **N**on enim meruit iustificari. qui peccata sua noluit confiteri. **Q**ui autem confessionem respuunt / et penitentiam recusant ali